

Станіславський О.В.

ORCID ID: 0000-0002-5411-1588

Дрозд А.О.

канд. економ. наук

ORCID ID: 0000-0002-1751-2673

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ КРЕДИТНО-ДЕПОЗИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКАМИ УКРАЇНИ

ANALYSIS OF LOANS AND DEPOSITS ACTIVITIES ORGANIZATION BY UKRAINIAN BANKS

В статті розглядаються підходи до організації кредитно-депозитної діяльності банками України в 2017 році. Було проведено аналіз банківського ринку України, визначено основні тенденції і закономірності утворення основних банківських продуктів. Приведено статистику кредитних та депозитних продуктів 24 найбільших банків в Україні з ринковою часткою активів понад 0,5%. Було проаналізовано та відтворено на діаграмі кількість продуктів, які запропоновані конкретною кількістю банків на ринках кредитів та депозитів, як для юридичних, так і для фізичних осіб. Також було здійснено аналіз закономірностей серед підходів до виділення кредитних та депозитних продуктів. Зазначено класифікацію назв депозитних продуктів. Графічно зображено депозитні відсотки банків відповідно до груп, банки, що пропонують кредитні карти, а також розподіл банківських кредитних продуктів для малого, середнього бізнесу та для корпоративних клієнтів. В табличному вигляді зазначено класифікацію кількості депозитних продуктів для юридичних осіб.

Ключові слова: кредити, депозити, кредитна карта, українські банки.

The aim of the paper is to organization of credit and deposit activity by Ukraine banks, analyzes the banking market of Ukraine in 2017, defines the main trends and regularities of the main banking products formation, provides statistics on credit and deposit products of the 24 largest banks in Ukraine, analyzes the quantity of products that they offer in the loans and deposits markets and analyzes the approaches to the allocation of credit and deposit products. The diagram has analyzed and reproduced the number of products offered by a specific number of banks in the markets for loans and deposits, both for legal entities and for individuals. It was also done an analysis of the laws among approaches to the allocation of credit and deposit products. The classification of names of deposit products is indicated. It was graphically depicted bank deposit rates according to groups, banks offering credit cards, and the distribution of bank credit products for small, medium and corporate clients. The table contains the classification of the number of deposit products for legal entities.

Keywords: loans, deposits, Ukrainian banks, credit cards.

Вступ. Банки є важливими фінансовими посередниками в економіці країни. Результат їх діяльності впливає на всю економіку: швидкість розвитку виробництва через механізми кредитування та інвестування, забезпечення валютних операцій експорту-імпорту та різноманітних платежів, збереження та примноження заощаджень. Прибуткова і стабільна діяльність банків таким чином впливає на стабільність соціально-економічної ситуації в країні та швидкість економічного зростання.

Проте ця прибуткова і стабільна діяльність банків базується на чіткій стратегії формування банківських продуктів. Сучасний банківський ринок зазнає постійних змін, динамічний, нестабільний. Для утримання на даному ринку слід постійно адаптуватись, змінюватись, слідкувати за новітніми трендами та попитом. Від обраної банком стратегії на ринку банківських послуг значною мірою залежить його прибутковість та стійкість. Особливо це актуально сьогодні, коли на банківському ринку можемо спостерігати жорстку конкурентну боротьбу.

Аналіз ринку банківських послуг може показати, які з продуктів користуються попитом і приносять основний прибуток банкам. Які продукти поступово втрачають свою цінність та привабливість. Поява нових продуктів покаже, на що слід акцентувати увагу при формуванні банківської стратегії розвитку на майбутнє.

Залежно від стратегії банку та від позиціонування на ринку банківських послуг, основна діяльність банку може бути головним джерелом доходів банку або одним із основних. Для того, щоб кредитно-депозитна діяльність банку була прибутковою, необхідний правильний підбір і поділ продуктів, встановлення оптимальних відсоткових ставок для задоволення потреб клієнтів, а також для підтримання конкурентної боротьби та отримання максимально можливого прибутку. Впровадження нових продуктів, послуг і технологій, які дадуть можливість більш ефективно отримувати прибуток при наявних ресурсах.

Питанням дослідження створення, розвитку і поширення банківських послуг технологій, які відповідають сучасним вимогам управління банківською діяльністю, присвячені праці українських, російських та зарубіжних вчених і фахівців із банківської справи. Наукові праці А.М. Мороза, Пересади А.А., Парчевої Г.Т., Дзюблюка О.В., Алексеєнко М.Д. з теорії і практики банківської справи, а також Ф. Котлера, Е.А. Уткіна, І.Н. Герчикової, Г.С. Панової, І.О. Спіцина та Я.О. Спіцина з маркетингу стали теоретичною і методологічною базою цього дослідження. У процесі вивчення стратегічного планування в комерційних банках використано праці А.П. Градова, А.М. Тимоніна, О. Кириченко, Ю.І. Коробова, В. Платонова, Л.О. Примостки.

Хоча здобутки науковців загалом значні, питання банківського маркетингу, аналізу ринку продуктів та послуг та проблема вибору й формування

комерційними банками України на їх основі своєї стратегії на сьогодні залишається недостатньо дослідженими.

Недостатній рівень дослідження зазначеної проблематики, актуальність і необхідність вирішення проблем, пов'язаних із вибором, формуванням та втіленням у життя стратегії банку на ринку банківських послуг, обумовили вибір теми статті.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз наявних кредитних та депозитних продуктів банків в Україні. Для цієї мети розглянемо кредитні та депозитні продукти на прикладі 24 банків України з ринковою часткою активів понад 0,5% на 1 липня 2017 року (всі банки першої групи відповідно до класифікації НБУ 2017 року, а також іноземні та державні банки з такою ринковою часткою).[1].

Методологія. При дослідженні були використані методи системного аналізу та синтезу, індукції та дедукції. Матеріалами для аналізу практики ціноутворення кредитних та депозитних продуктів банків України послужили офіційні сайти 24 обраних банків (Приватбанк, Ощадбанк, Укрексімбанк, Укргазбанк, Райфайзенбанк Аваль, Укрсиббанк, Пумб, Сбербанк, Альфа банк, Укрсоцбанк, Креді Агріколь, ОТП Банк, Промінвестбанк, Сіті банк, Банк Південний, ВТБ банк, Прокредит Банк, Кредобанк, Таскомбанк, ІНГ банк, Банк Кредит Дніпро, Мегабанк, МІБ, Банк Восток).

Результати дослідження: Якщо розглянути не методику ціноутворення українських банків, а кінцевий результат – наявні кредитні та депозитні продукти банку, можна зробити ряд узагальнень. Для розгляду було обрано 24 банків України з ринковою часткою активів понад 0,5% (всі банки першої групи відповідно до класифікації НБУ 2017 року, а також іноземні та державні банки з такою ринковою часткою). На 1 липня 2017 року це Приватбанк[2], Ощадбанк[3], Укрексімбанк[4], Укргазбанк[5], Райфайзенбанк Аваль[6], Укрсиббанк[7], Пумб[8], Сбербанк[9], Альфа банк[10], Укрсоцбанк[11], Креді Агріколь[12], ОТП Банк[13], Промінвестбанк[14], Сіті банк[15], Банк Південний[16], ВТБ банк[17], Прокредит Банк[18], Кредобанк[19], Таскомбанк[20], ІНГ банк[21], Банк Кредит Дніпро[22], Мегабанк[23], МІБ[24], Банк Восток[25].

Всі банки розділяють депозитні продукти для фізичних та юридичних осіб, а також кредитні продукти для фізичних та юридичних осіб. Більшість банків розділяють юридичних осіб та свої послуги на послуги для малого бізнесу та корпоративних клієнтів, лише деякі пропонують продукти для юридичних осіб без такого поділу (Пумб, ОТП Банк, Промінвестбанк, Прокредит, Банк Кредит Дніпро, МІБ, Банк Восток).

Продукти для фізичних осіб більш відкриті клієнтам – часто умови таких продуктів, кредитні та депозитні ставки, умови депозитів та можливі комісії явно наведені на сайтах банків. Більше інформації можна знайти про депозитні продукти, ніж про кредитні.

Різні банки називають депозити по-різному – більшість депозитами

(Ощадбанк, Укрексімбанк, Укргазбанк, Укрсиббанк, Пумб, Альфа банк, Укрсоцбанк, КредіАгріколь, ОТП Банк, Промінвестбанк, Південний, ВТБ банк, Прокредит Банк, Кредобанк, Таскомбанк, Банк Кредит Дніпро, Мегабанк, МІБ, Банк Восток), менше – вкладами (Райффайзен Банк Аваль, Сбербанк), в Приватбанку зустрічаються і депозити, і вклади (рис. 1).

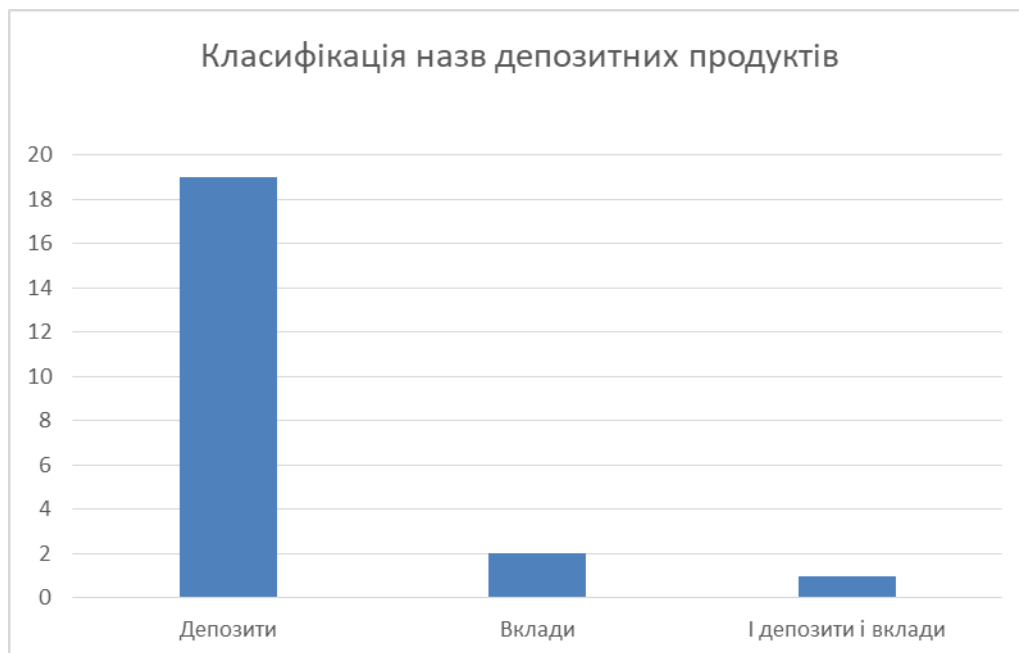

Рисунок 1 - Депозитні продукти банків

Деякі банки взагалі не надають можливості розміщення депозитів фізичних осіб (Сітібанк та ІНГ Банк Україна). Незважаючи на те, що ці два банки пропонують розміщення депозитів юридичним особам, умови таких продуктів не наведені на їх сайтах. При цьому, всі банки пропонують класичний продукт – строковий депозит, без можливості поповнення, з виплатою відсотків в кінці строку залучення чи помісячно та строковий депозит з можливістю поповнення.

Зазвичай банки пропонують кілька депозитних продуктів для фізичних осіб: два види депозитів (Прокредит Банк, Укрсоцбанк, Промінвестбанк), три (Альфа банк, ВТБ банк, Мегабанк), чотири (Райффайзенбанк Аваль, Укрсиббанк, Банк Кредит Дніпро, Таскомбанк, Ощадбанк, Південний), п'ять (Пумб), шість (КредіАгріколь Банк, Восток, Укрексімбанк), сім (ОТП Банк), вісім (Приватбанк), дев'ять (КредоБанк, Сбербанк), десять (Укргазбанк), дванадцять (МІБ) (рис. 2).

Рисунок 2 - Кількість депозитних продуктів, що пропонують банки України

Депозити можуть залучатися на терміни від 1 місяця до 1 року (всі банки), іноді менше – на 7 днів (Укргазбанк, Укрексімбанк).

Деякі банки враховують функцію дострокового закриття строкового депозиту на 12 місяців без втрати відсотків і штрафних санкцій (Приватбанк, Укргазбанк, Альфа банк, Кредобанк). В умовах відкриття депозиту в банках (КредіАгріколь, ОТП і Укрсиб) про цю функцію нічого не вказано. В усі інших банках дострокове закриття депозиту/розірвання договору – неможливе.

Депозити залучаються зазвичай в українській гривні, доларах США та євро (всі банки), іноді в швейцарських франках (ОТП Банк, Укрексімбанк), в золоті (ХАУ) (Сбербанк) чи сріблі (ХАГ) (Сбербанк). Райфайзенбанк Аваль – гривня, долар, Укрсиббанк – тільки гривня.

Депозитні ставки залежать від виду депозитного продукту (внаслідок можливих умов поповнення, зняття, моментів нарахування та сплати відсотків, капіталізації відсотків, можливого дострокового вилучення депозиту, валюти депозиту), від терміну на який залучається депозит, від суми депозиту. Для всіх банків характерно, що депозитні відсотки для депозитів у гривнях є вищими, ніж у депозитів у доларах чи євро. Депозитні відсотки для депозитів у доларах є не меншими, ніж у депозитів у євро, хоча у деяких банків вони на одному рівні.

Депозитні відсотки в групі банків з державною часткою (Приватбанк, Ощадбанк, Укрексімбанк, Укргазбанк) знаходяться на одному рівні, діапазон значень неширокий, середній показник депозитного відсотку складає – 13,4%.

В групі банків з іноземним капіталом (Райфайзенбанк Аваль, Укрсиббанк, Сбербанк, Альфа банк, Укрсоцбанк, Креді Агріколь, ОТП Банк, Промінвестбанк, Сіті банк, ВТБ банк, Прокредит Банк, Кредобанк, ІНГ банк) ситуація

кардинально інша. На банківському ринку України кількість банків цієї групи найбільша, тому відповідно діапазон значень депозитних відсотків широкий і нерівномірний. Так, найменший депозитний відсоток надає Укрсиббанк (5,5%), найбільший – Промінвестбанк (16,25%). Це максимальний і мінімальний відсоток серед усіх банків України з ринковою часткою активів понад 0,5%. Середній відсоток банків цієї групи – 13%. В групі банків з приватним капіталом (Південний, Таскомбанк, Банк Кредит Дніпро, Мегабанк, МІБ, Банк Восток) ситуація подібна до I-ої групи банків, хоча середній відсоток більший – 14,4%. (рис. 3)

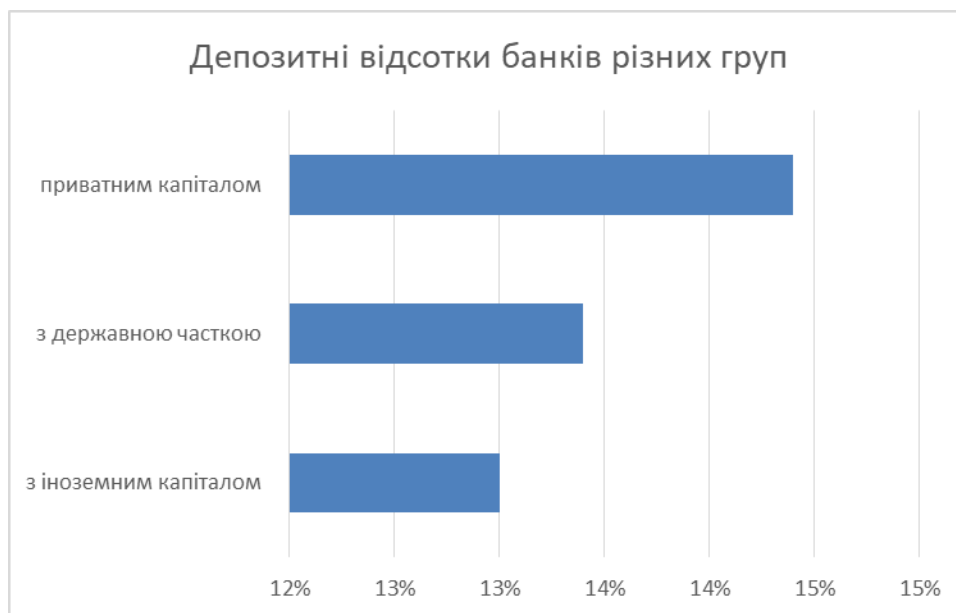

Рисунок 3 - Депозитні відсотки банків відповідно до груп

Окрім базових умов депозитних продуктів, іноді банки пропонують різні акції та підвищення депозитних ставок в залежності від деяких умов (реєстрації в онлайн банкінгу, замовленні послуги страхування, перевкладанні депозиту, при користуванні іншими послугами банку, наприклад зарплатною картою, для клієнтів банку з картками престиж класу – голд, платіnum, преміум, віп і т.д., деяким категоріям населення як то пенсіонерам тощо). В банках проваджується досить новий сервіс – private banking (ОТП, Таском, Кредит Дніпро). І в умовах останнього пропонується VIP депозит з особливими умовами. Також в багатьох банках ми можемо помітити окремі депозитні продукти для пенсіонерів (Укрсиббанк, Восток, МІБ, Південний), для моряків (Південний), дітей до 18 (МІБ, Південний). Популярності набуває зручна платіжна карта під депозит, куди будуть виплачувати депозитні відсотки.

Депозити для юридичних осіб в більшості випадків включають не ті ж продукти, що й для фізичних осіб. Їх теж пропонується кілька, при чому в банках є розподіл, окремі депозити для малого/середнього (мікробізнесу) та корпоративних клієнтів, хоча в більшості ці депозити співпадають повністю

(Приват, - по 3 види, Аваль - 4, Укрексім - 5, Альфа - 2, Креді агріколь - 3, ВТБ - 4, Кредобанк - 5) або відрізняються в кількості лише на декілька видів. Таким чином, Ощад пропонує для малого/середнього бізнесу – 5 видів, для корпоративного бізнесу - 7 видів, Укргаз: мсб. - 5, корпоративний - 6, Укрсиб: мсб - 5, корпоративний - 2, Сбербанк: мсб - 4, корпоративний - 3, Укрсоц: мсб - 4, корпоративний - 5, Південний: мсб - 5, корпоративний - 3, Таском: мсб - 3, корпоративний - 4. Банки, які не розділяють свої послуги на корпоративний і малий бізнес, пропонують 2 види (ОТП, Прокредит, МІБ), 3 види (ПУМБ), 4 (Восток), 1 (Банк Кредит Дніпро). Іноді умови взагалі не зазначені на сайті банку (Промінвест). Банк Креді Агріколь в свій розподіл додає міжнародний бізнес і окремо агробізнес. Мінімальні терміни на, які можуть залучатися депозити це від 1 дня (Укрексім, Укргаз, Райфайзен Банк Аваль, Пумб, Сбербанк, ВТБ, Таскомбанк, Кредит Дніпро). від 2 днів (Південний, Кредобанк), від 7 днів (Ощадбанк, Альфабанк). Депозити до запитання зазвичай залучаються безстроково (таблиця).

Таблиця - Класифікація кількості депозитних продуктів для юридичних осіб

Банк	Депозитний продукт	
	Для корпоративних клієнтів	Для малого та середнього бізнесу
Приватбанк	3	3
Авля	4	4
Укрексім	5	5
Альфа	2	2
Креді Агріколь	3	3
ВТБ	4	4
Кредобанк	5	5
Ощадбанк	7	5
Укргаз	6	5
Укрсиб	2	5
Сбербанк	3	4
Укрсоц	5	4
Південний	3	5
Таскомбанк	4	3
ОТП	2 (Розподілу немає)	
Прокредит	2 (Розподілу немає)	
МІБ	2 (Розподілу немає)	
ПУМБ	3 (Розподілу немає)	
Восток	4 (Розподілу немає)	
Кредит Дніпро	1 (Розподілу немає)	

Депозитні ставки для юридичних клієнтів також залежать від багатьох факторів і зазвичай нижчі, ніж депозитні ставки фізичних осіб. Для всіх банків характерно, що депозитні відсотки для депозитів юридичних осіб у гривнях є вищими, ніж у депозитів у доларах чи євро.

Депозитні відсотки для депозитів у доларах є не меншими, ніж у депозитів у євро, хоча у деяких банків вони на одному рівні. Депозитні відсотки у іноземних банків зазвичай нижчі, ніж у державних та приватних вітчизняних банках.

Деякі банки взагалі не здійснюють кредитування фізичних осіб (ІНГ Банк Україна). Умови кредитування часто не наведені на сайтах деяких банків: фізичних та юридичних осіб (Сітібанк та ІНГ Банк Україна, ВТБ), фізичних осіб (ПроКредит Банк, Восток, Промінвестбанк).

Банки зазвичай пропонують кілька кредитних продуктів з умовами, характерними для цілі кредиту – кредитні карти, кредити на авто, кредити на нерухомість, кредити на ремонт, споживчі кредити без застави та з заставою. Причому навіть для однієї цілі може бути кілька видів кредитів. Наприклад, для кредиту на автомобіль банк може пропонувати кілька різних кредитних продуктів – кредит на новий чи б/в автомобіль, кредит на автомобіль, якщо частина суми виплачується одразу, кредит за умови партнерських домовленостей з деякими виробниками чи дистриб'юторами тощо. Проте деякі види кредитів (як то іпотечні чи кредити на авто) надають не всі банки. Умови кредитування на різні цілі та у різних банків також суттєво відрізняються, на відміну від депозитів. Кредитні продукти, такі як іпотека, готівка і авто кредит, банки пропонують: один продукт (Укрсоцбанк), два (Приватбанк, Ощадбанк, Кредит Дніпро, Аваль), три (Укргаз, Альфа, Мегабанк), чотири (Укрсиб, ОТП, Кредобанк, Таскомбанк, МІБ), п'ять (Пумб, Південний), шість (Креді Агріколь). Банки, які взагалі не кредитують або їх умови не виставлені на сайтах це – Укрексім, Сбербанк, Промінвест, Сіті, ВТБ, Прокредит, ІНГ, Восток (рис.4). Окремо хочу виділити, один з найбільш популярних кредитних продуктів – кредитна карта, яка останнім часом набуває все більшої популярності. Кредитну карту пропонують: один вид (Ощад, Укрексім, Укргаз, Промінвест), два види (Приватбанк, Пумб, Укрсоц, ОТП, Південний, Мегабанк, МІБ, Восток), три (Аваль, Укрсиббанк, Кредит Дніпро), чотири (Таскомбанк), п'ять (Креді Агріколь), вісім (Альфа Банк) (рис. 5).

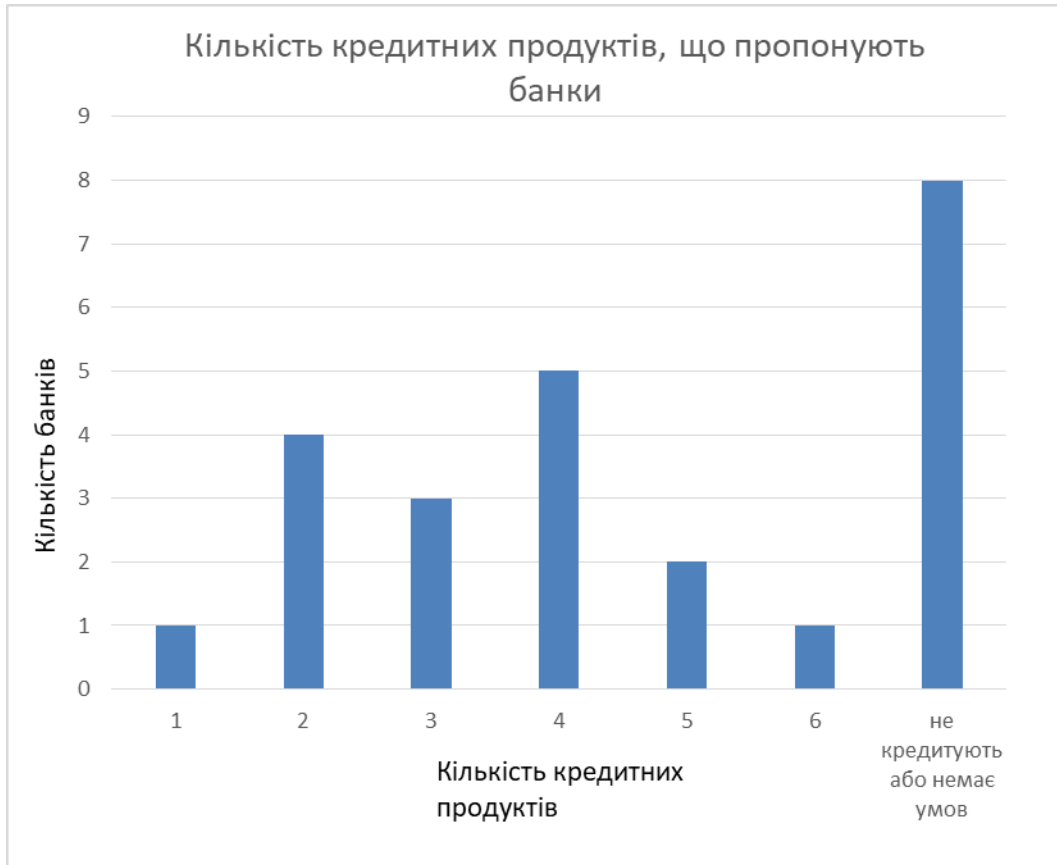

Рисунок 3 - Кількість кредитних продуктів, що пропонують банки

Рисунок 5 - Банки, що пропонують кредитні карти

Кредити по кредитним карткам переважно надаються на невизначений термін, з пільговими умовами протягом деякого періоду часу (зазвичай близько 50-57 днів), і вимогами щодо погашення протягом наступного періоду часу.

Якщо погашення частини тіла кредиту та відсотків не відбувається вчасно, банк нараховує пеню та штрафи. Споживчі кредити без застави видаються на термін 0-6 років, а з заставою до 7 років. Кредити на авто надаються переважно на 0-7 років. Іпотечні кредити видаються на термін до 15-20 років, хоча деякі банки можуть пропонувати суттєво менші терміни.

Кредитування фізичних осіб здійснюється лише в українських гривнях, відповідно до розпоряджень Національного банку України.

Кредитні ставки зазначаються на сайтах банків не для всіх продуктів. Іноді вони є результатом домовленостей з клієнтом та аналізом його бізнесу та платоспроможності.

Слід відмітити, що кредити фізичним особам зазвичай приносять дохід банку не тільки відсотками, а й комісіями, оформленням додаткових послуг (наприклад, страхування авто), та штрафами і пенею і випадку несвоєчасного повернення частини кредиту.

Кредити для юридичних осіб (у банках їх ще називають фінансуванням фізичних осіб, кредитними програмами) характеризуються іншими цілями залучення кредитів. Типовими кредитними продуктами для юридичних осіб є кредитна лінія та овердрафт.

Інші кредитні продукти значно варіюються в різних банках – кредити на авто, на нерухомість, на обладнання, на розширення асортименту, на транспорт, на купівлю агротехніки, на сезон, на поточну діяльність, на інвестиції, факторинг, лізинг, вексельні програми, кредит під заставу депозиту, проектне кредитування, мікрокредитування, кредитування осбб/жкб, індексований кредит.

Кредитних продуктів для юридичних осіб зазвичай багато у всіх банках. Як і в депозитних продуктах, банки пропонують свої послуги в залежності від розподілу на малий/середній бізнес та для корпоративних клієнтів. Для мсб пропонують: 3 види (Укрсоцбанк, Пумб, Піденний), 5 видів (Альфа, Креді Агріколь), 7 видів (Аваль), 8 (Таскомбанк), 9 (Ощад, Укрсиб), 12 (Укрексім, Кредобанк), 14 (Приват), 17 (Укргазбанк). Для корпоративних клієнтів: 2 види (Кредобанк), 3 види (Пумб), 4 (Укрсиб), 5 (Сбербанк, Укрсоц, Креді Агріколь, Укрексімбанк), 6 видів (Таскомбанк), 7 (Ощадбанк), 8 (Південний), 14 (Приватбанк), 17 (Укргазбанк) (рис. 6). Банки, в яких немає розподілу пропонують: 2 види (Кредит Дніпро), 4 (Промінвестбанк), 5 видів (ОТП), 7 видів (Восток), 12 (Мегабнк), 21 (МІБ).

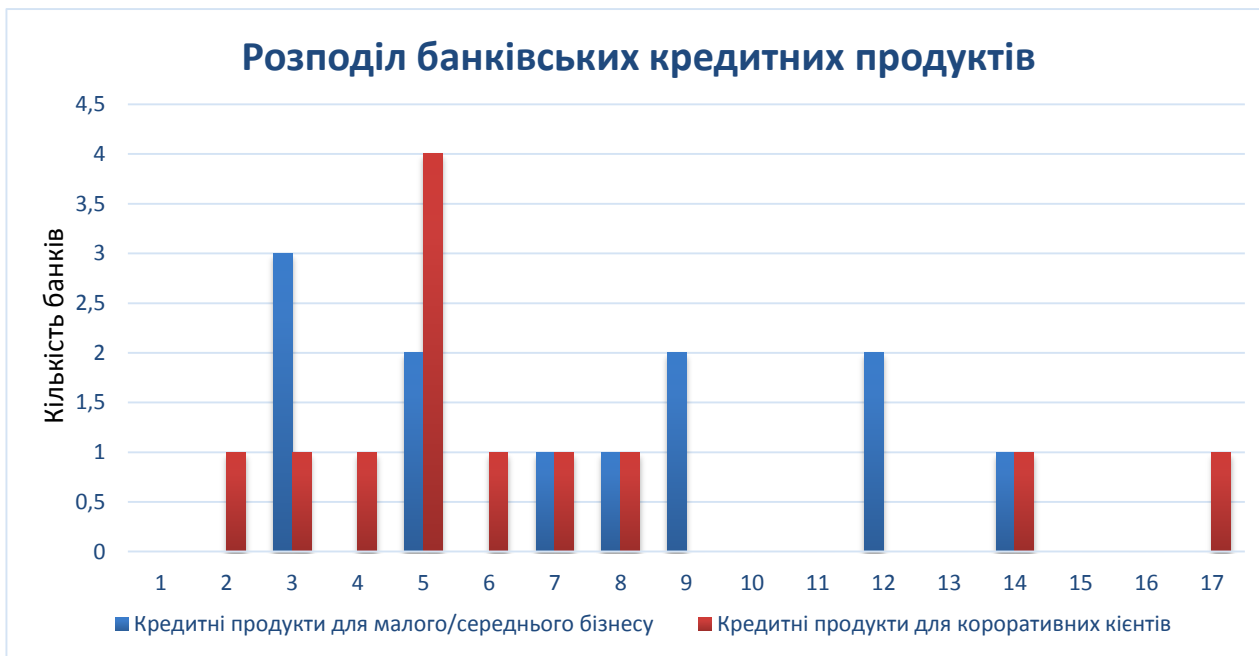

Рисунок 6 - Розподіл банківських кредитних продуктів

Терміни кредитування значно залежать від виду кредиту. Кредит овердрафт може бути оформлений до одного чи двох років з пільговим користуванням протягом деякого періоду часу. Кредитна лінія оформляється зазвичай на один чи два роки.

Кредитування юридичних осіб здійснюється в українських гривнях, американських доларах, євро, іноді в російських рублях (Сбербанк, ВТБ Банк).

Кредитні ставки зазначаються на сайтах банків рідко і не для всіх продуктів. Іноді вони є результатом домовленостей з клієнтом та аналізом його бізнесу та платоспроможності.

Слід відмітити, що кредити юридичним особам також приносять дохід банку не тільки відсотками, а й комісіями, оформленням додаткових послуг (наприклад, розрахункового рахунку, проведення різних операцій), та штрафами і пенею і випадку несвоєчасного повернення частини кредиту.

Висновки. Таким чином, було проведено аналіз банківського ринку продуктів та послуг на основі даних з офіційних сайтів 24 найбільших банків в Україні з ринковою часткою активів понад 0,5% на 1 липня 2017 року. Отримані результати можуть бути використані дослідниками банківської діяльності, дослідниками ціноутворення депозитних та кредитних продуктів банку, аналітиками банку, та дослідниками банківського ринку України.

Подальші дослідження банківського ринку доцільно вести в напрямку створення інноваційних продуктів та технологій, що поступово замінюють стандартні продукти банківської сфери. Також корисною для розвитку ринку було би порівняння відсоткових ставок, принципи їх формування та фактори впливу, таким чином покращуючи стабільність роботи банків і надійність банківської системи для вкладників та економіки країни в цілому.

Література:

1. Показники фінансової звітності банків України [Електронний ресурс] // Національний банк України. – 2017. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442.
2. Офіційний сайт Приват банку [Електронний ресурс] – <https://privatbank.ua/>.
3. Офіційний сайт Ошадбанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.oschadbank.ua/>.
4. Офіційний сайт Укрексімбанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.eximb.com>.
5. Офіційний сайт Укргазбанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ukrgasbank.com/>.
6. Офіційний сайт Райфайзенбанк Аваль [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.aval.ua/>.
7. Офіційний сайт Укрсіббанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ukrsibbank.com>.
8. Офіційний сайт Пумб [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pumb.ua/>.
9. Офіційний сайт Сбербанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.sberbank.ua/>.
10. Офіційний сайт Альфа банк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://alfabank.ua/>.
11. Офіційний сайт Укрсоцбанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ru.ukrsotsbank.com/>.
12. Офіційний сайт Креді Агріколь [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://credit-agricole.ua/>.
13. Офіційний сайт ОТП Банк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://otpbank.com.ua/>.
14. Офіційний сайт Промінвестбанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.pib.ua/>.
15. Офіційний сайт Сіті банк [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.citigroup.com.
16. Офіційний сайт Банк Південний [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.com.ua/>.
17. Офіційний сайт ВТБ банк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vtb.ua/>.
18. Офіційний сайт Прокредит Банк [Електронний ресурс] – Режим доступу: [ru.procreditbank.com.ua /](http://ru.procreditbank.com.ua/).
19. Офіційний сайт Кредобанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kredobank.com.ua/>.
20. Офіційний сайт Таскомбанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.tascombank.com.ua/.
21. Офіційний сайт ІНГ банк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ingbankukraine.com>.
22. Офіційний сайт Банк Кредит Дніпро [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://credidnpr.com.ua/>.
23. Офіційний сайт Мегабанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.megabank.ua/>.
24. Офіційний сайт МІБ [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.ii-bank.com.ua/.
25. Офіційний сайт Банк Восток [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bankvostok.com.ua/>.